T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ

PİLİLİ PERDELER

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR ii
GİRİŞ 1
ÖĞRENME FAALİYETİ–1 3
1.PİLİLİ PERDE ÜRETMEYE HAZIRLIK 3
1.1.Tek Yönlü (Düz Pilili) Pilili Perdeler 3
1.2. Kanun Pilili Perdeler 4
1.3. Amerikan Pilili Perdeler 4
1.4. Hazır Ekstraforlarla Oluşturulan Pilili Perdeler 6
UYGULAMA FAALİYETİ 8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 22
ÖĞRENME FAALİYETİ-2 23
2. PİLİLİ PERDE DİKİMİ 23
2.1. Kumaş ve Model Seçimi 23
2.1.1. Pilili Perde Modelleri 25
2.2. Kumaş Hesaplama 26
2.2.1. Araç Gereç Belirleme 26
2.2.2. Kumaş Hesabı ve Kesim 26
2.3. Kesim ve Dikim 27
UYGULAMA FAALİYETİ 29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME 34
MODÜL DEĞERLENDİRME 35
CEVAP ANAHTARLARI 37
KAYNAKÇA 38

AÇIKLAMALAR

ALAN	**El Sanatları Teknolojisi**
DAL/MESLEK	**Dekoratif Ev Tekstili**
MODÜLÜN ADI	**Pilili Perdeler**
MODÜLÜN TANIMI	Pilili perde ve dikimi ile ilgili bilgi ve becerilerin kazandırıldığı bir öğrenme materyalidir.
SÜRE	**40/32**
ÖN KOŞUL	Büzgülü Perde modülünü başarmış olmak
YETERLİK	Pilili perde üretmek
MODÜLÜN AMACI	**Genel Amaç,** Gerekli ortam sağlandığında pilili perde çeşitlerini tanıyarak, kumaş hesabı yaparak, pilili perdeyi kesebilecek ve dikimini yapabileceksiniz. **Amaçlar** **1.** Pilili perde dikmeye hazırlık yapabileceksiniz. **2.** Pilili perde dikebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	**Ortam**: Perde dikimi için uygun aydınlık ve geniş bir atölye ortamı **Donanım**: Düz dikiş makinesi, overlok makinesi, çalışma masası, sandalye, perde malzemeleri, ütü, ütü masası ve yardımcı araç- gereçler, kaynak kitaplar, elektronik bilgi kaynakları, kumaş örnekleri ve gereçler
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma, eşleştirme vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Günümüzde dekorasyon önemli bir sanat dalı hâlini almıştır. Perdeler de dekorasyonun önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Kullanım amacı ne olursa olsun perdelerin geçmiş yüzyıllarda işlerliliği var olduğu gibi günümüzde de kullanılmaya devam etmekte ve gelecekte de kullanılacaktır.

Pilili Perdeler modülü ile pilili perdeler hakkında araştırmalar yaparak her mekân için her pencere tipine göre pilili perde modeli seçerek kesim ve dikim yapabileceksiniz.

Çalışmalarda başarı kazanabilmek için konu ile ilgili teknik bilgiler yeterince incelenmeli, işlemler gereği gibi uygulanmalıdır.

Siz bu modülü başarı ile tamamladığınızda kaliteli ve ihtiyaçlara uygun pilili perde dikebileceksiniz. Bunun yanı sıra yaptığınız ürünler ile ekonomik gelir sağlayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda gerekli ortam sağlandığında pilili perdeleri gruplandırmayı öğrenebilecek ve pilili perde üretmeye hazırlık yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Tek yönlü pilili perde nedir? Araştırınız.
- Kanun pilili perde nedir? Araştırınız.
- Amerikan pilili perde nedir? Araştırınız.
- Hazır ekstraforlarla oluşturulan pililer nelerdir araştırınız.
- Bulduğunuz örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.PİLİLİ PERDE ÜRETMEYE HAZIRLIK

1.1.Tek Yönlü (Düz Pilili) Pilili Perdeler

Pili, model özelliği ya da bolluk vermek amacıyla yapılan katlama işlemidir. Düz pili, tek yöne yatan pili şeklidir. Tüllere ve dublesiz dekor perdelerine uygulanır. Hazırlanması kolay, görünüşü zariftir. Kanun piliye göre daha az kumaşla yapılır. Bir metre genişliğinde bir pencere için 2–2,5 m eninde kumaş gerekir ancak isteğe ve pili genişliğine göre eni 3 m olan kumaşlar da olabilir. Kumaş miktarına göre pili aralıkları ayarlanır (aralıklı veya yan yana).

Resim 1.1: Tek yönlü pilili perde

Resim 1.2: Tek yönlü pilili perde

1.2. Kanun Pilili Perdeler

Kanun pili, kenarları birbirine çakışan, pili genişliği üstte kalarak perde genişliğince devam eden pili çeşididir. Pili kaşenin tersi, kanun pili görünümündedir. Pili payı dikişle ya da teyelle tutturulup kumaş iki yana eşit olarak yatırıldıktan sonra ütülenerek yapılır.

Güzel ve düzgün görünüşlü, kanun pilili perde hazırlamak için perdenin kaplayacağı yüzeyin üç katı kumaşa ihtiyaç vardır. Pili; küçük perdelerde daha dar, büyük perdelerde ise daha geniş olarak yapılabilir. Kanun pili, ince kumaşlardan hazırlanan perdelerde özellikle tüllerde kullanılır.

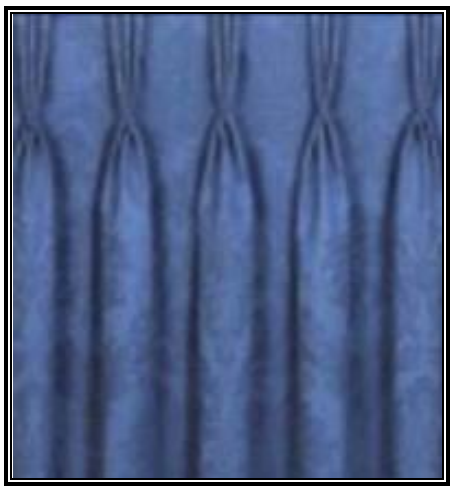
Resim 1.3: Kanun pilili perde

Resim 1.4: Kanun pilili perde

1.3. Amerikan Pilili Perdeler

Pililerin birleştirilerek ve süsleme gereçleri kullanılarak yapılan perde çeşididir.

Resim 1.5: Amerikan pilili perde

Resim 1.6: Amerikan pilili perde

Resim 1.7: Amerikan pilili perde

Resim 1.8: Amerikan pilili perde

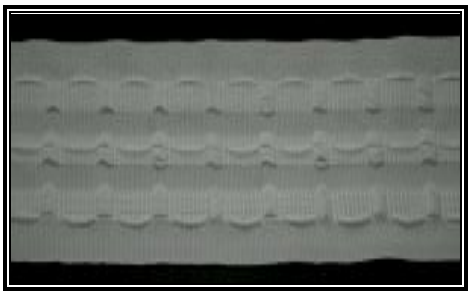
Resim 1.9: Amerikan pilili perde

Resim 1.10: Amerikan pilili perde

1.4. Hazır Ekstraforlarla Oluşturulan Pilili Perdeler

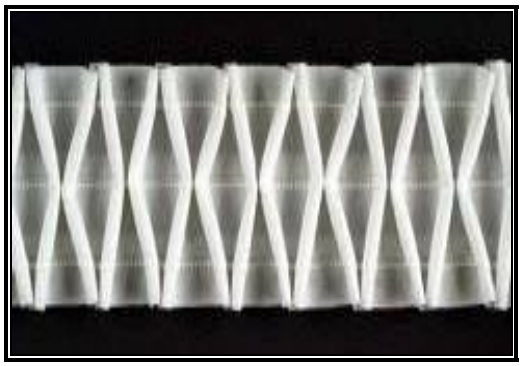
Hazır ekstraforlar kullanılarak yapılan perde çeşididir.

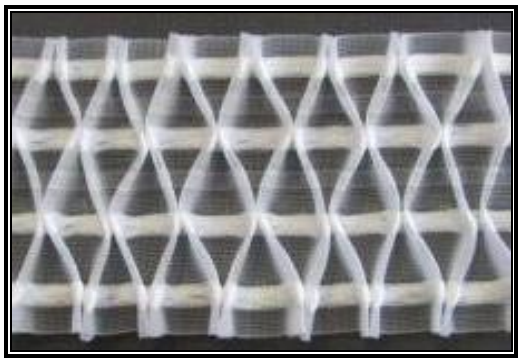
Resim 1.11: Ekstrafor

Resim 1.12: Hazır ekstraforlarla oluşturulan pili

Resim 1.13: Hazır ekstraforlarla oluşturulan pili

Resim 1.14: Hazır ekstraforlarla oluşturulan pili

Resim 1.15: Ekstraforlu pili

Resim 1.16: Ekstraforlu pili

Resim 1.17: Ekstraforlu pilili perde

Resim 1.18: Ekstraforlu pilili perde

Resim 1.19: Ekstraforlu pilili perde

Resim 1.20: Ekstraforlu pilili perde

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak tek yönlü pili çalışması hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışmalar için aydınlık, temiz bir ortam hazırlayınız. 	➢ Düzgün ve geniş bir masa hazırlayınız.
➢ Pencere ölçünüzü alarak perdenizin bitmiş ölçüsünü belirleyiniz.	➢ Ölçü almak için gerekli araçlarınızı hazırlayınız. ➢ Pencere genişliğiniz cm + 10 cm = bitmiş perde ölçünüzü belirler. ➢ Örneğin 50 cm +10 cm = 60 cm bitmiş ölçünüz olarak belirleyiniz. ➢ Ölçülerinizi kontrol ediniz.
➢ Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirleyerek kumaş hesabı yapınız.	➢ Kumaş hesabı yapabilmek için perdelik kumaşınızı tespit ediniz (Teknik öğrenmek için yapacağınız çalışma olduğu için tül perdelik kumaş kullanabilirsiniz.). ➢ Pili çeşidinizi (tek yönlü) ve pili ölçünüzü belirleyiniz. ➢ Pili ve kıvırma paylarını ekleyiniz (Pili genişliği 4 cm+4 cm olabilir.). ➢ Her pili için 4 cm pili aralığı hesaplayınız.
➢ Perdelik kumaşınızı kesime hazırlayınız. 	➢ Masaya kumaşınızı yerleştiriniz. ➢ Eğrilikler var ise düzeltiniz. ➢ Ölçülerinize uygun çiziniz. ➢ İplik çekilebiliyorsa iplik çekiniz. ➢ Kumaş ve desen özelliğine dikkat ediniz. ➢ Belirlediğiniz ölçüye uygun perdelik kumaşınızı kesiniz.

➢ Perdeyi dikime hazırlayınız.	➢ Büzgülü perde modülünde dikim teknikleri ile ilgili verilen bilgileri hatırlayınız.
➢ Önce etek ucu ve yan dikişleri yapınız. 	➢ Etek ucunu katlayınız (6 cm+6 cm dikiş payı gölge yapmaması için iki defa katlayınız.). ➢ Perde atölyelerinde düz dikiş işlemleri için basit işaretlemeler perdede belli olmayacak şekilde yapınız.
➢ Boyuna olan kenarları dikiniz. 	➢ Yan dikişleri için 4 cm+4 cm katlanarak iğneleyiniz. ➢ İki yan dikişi de aynı şekilde gölge yapmaması için 4 cm+4 cm katlayınız.
➢ Perdenin üst kısmını dikiniz.	➢ Perde üst kenarından aşağıya 7 cm işaretleyiniz ve tersine katlayarak ütü izi yapınız. ➢ 2 cm'den içe katlayarak ütüleyiniz. ➢ Perdenin ters yüzünden işaretleme yapınız çünkü dikim işleminde tersini göreceksiniz.
➢ Pili işaretlemenizi yapınız. 	➢ İşaretlemeye perde kenarından başlayarak(4cm + 4 cm+4 cm+..) Perde üst kenarında pili payı + pili payı + pili aralığı + pili payı +pili payı + pili aralığı +……. olarak işaretlemeyi tamamlayınız. (8 cm (yani 4 + 4 cm) + 4 cm + 8 cm+ 4 cm + 8 cm+ 4 cm + 8 cm+ 4 cm + 8 cm.……) ➢ İşaretlemeyi sonda pili aralığı + pili payı + pili payı olarak bitiriniz.

➢ Perde ekstraforunu yerleştiriniz.	➢ Önce pili paylarını katlayarak teyelleyiniz. Kumaşınızın tersinden işlem yapmalısınız. ➢ Sert 4 cm'lik perde ekstraforunu üstten 1 cm aşağıya yerleştiriniz ve teyelleyiniz. ➢ Ekstraforunuzun alt ve üst kenarlarından makine çekiniz.
➢ Perdenizin dikim işlemini yapınız. 	➢ Makine kullanımınız uygun ise pililileme ve ekstrafor dikişini birlikte yapabilirsiniz.
➢ Ütü izi yaptığınız yere ekstraforunuzu yerleştiriniz. 	➢ Ekstraforunuzu yerleştirirken temiz bir görüntü olması için ucunu üst katlama payınızın içine gelecek şekilde yerleştiriniz.
➢ Perdenizin dikim işlemini yapınız. 	➢ Ekstraforunuzun üst kısmından dikerek dikişe başlayınız. ➢ Pili payına geldiğinizde 8 cm'yi içe katlayarak pili işlemini yaparak dikiniz.

➢ Perdeniz bitene kadar hem ekstraforunuzu hem pili dişinizi birlikte yaparak devam ediniz. 	➢ Ekstraforunuzun alt kısmını da pililerinize dikkat ederek dikiniz.
➢ Perde halkalarını ekstrafora geçiriniz.	➢ Dikim işleminde kullandığınız ekstraforunuzun üzerindeki uygun yerlere perde halkalarınızı takınız.
➢ Ütü yapınız.	➢ Perdelik kumaşınızı uygun ısıda ütüleyiniz. ➢ Pililere ütü izi yapmadan ütüleyiniz.
➢ Kalite kontrol yapınız. 	➢ Pililerinizin ölçülerinize uygunluğunu ve görünüşünü kontrol ediniz. ➢ Hatalarınız var ise gerekli düzeltmeleri yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak Amerikan pili çalışmasını uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışmalar için aydınlık, temiz bir ortam hazırlayınız.	➢ Düzgün ve geniş bir masa hazırlayınız.
➢ Pencere ölçünüzü alınız. ➢ Perdenizin bitmiş ölçüsünü belirleyiniz.	➢ Ölçü almak için gerekli araçlarınızı hazırlayınız. ➢ Pencere genişliğiniz cm + 10 cm = bitmiş perde ölçünüzü belirler. Örneğin 50 cm +10 cm = 60 cm bitmiş ölçünüz olacaktır. ➢ Ölçülerinizi kontrol ediniz.
➢ Pili genişliğinizi tespit ediniz.	➢ Pili genişliğini 20 cm olarak tespit ediniz.
➢ Pili sayısını tespit ediniz.	➢ Perdenin bitmiş eni / pili genişliği = pili sayısıdır. ➢ Örneğin: 60/20=3
➢ Kumaş hesabı yapınız. ➢	➢ Kumaş hesabı yapabilmek için perdelik kumaşınızı tespit etmelisiniz (Teknik öğrenmek için yapacağınız çalışma olduğu için tül perdelik kumaş kullanabilirsiniz.).
➢ Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirleyiniz. ➢ Kullanacağınız kumaş miktarı 180 cm +15 cm= 195 cm hazırlayınız. ➢	➢ Pili çeşidinizi (Amerikan pili veya üçlü pili) ve pili ölçünüzü belirleyiniz. ➢ Pili ve kıvırma paylarını ekleyiniz. (Kanun pili de olduğu gibi) ➢ Bitmiş genişlik x 3 katı pay vermelisiniz. 60 cm x 3 = 180 cm ➢ Her pili için 5 cm pili aralığı hesaplayınız. ➢ 3x5 cm =15 cm pili aralığı farkı
➢ Perdelik kumaşınızı kesime hazırlayınız. 	➢ Masaya kumaşınızı yerleştiriniz. ➢ Kumaşta eğrilikler var ise düzeltiniz. ➢ Ölçülerinize uygun kumaşı çiziniz. ➢ İplik çekilebiliyorsa iplik çekiniz. ➢ Kumaş ve desen özelliğine dikkat ediniz.

	➢ Belirlediğiniz ölçüye uygun perdelik kumaşınızı kesiniz.
➢ Araç gereçlerinizi hazırlayınız.	➢ Perde atölyelerinde özel detay gerektiren dikim işlemleri haricinde toplu iğne veya teyelleme işlemi yapılmamaktadır. ➢ Makine kullanım pratikliğiniz az ise toplu iğne ve teyelleme kullanabilirsiniz.
➢ Perdeyi dikime hazırlayınız.	➢ Büzgülü Perde modülünde dikim teknikleri ile ilgili verilen bilgileri hatırlayınız.
➢ İlk olarak etek ucu ve yan dikişleri yapınız. 	➢ Etek ucunu katlayınız (6 cm+6 cm). Dikiş payı gölge yapmaması için iki defa katlanır.
➢ Yan kenarları dikiniz. 	➢ Kumaşı kaymaması için iğneleyiniz (Perde atölyelerinde düz dikiş işlemleri için basit işaretlemeler ile toplu iğne ve teyel kullanmadan dikim yapılmaktadır.). ➢ Yan dikişleri için 4 cm+4 cm katlayarak iğneleyiniz. İki yan dikişi de aynı şekilde gölge yapmaması için 4 cm+4 cm katlayınız.
➢ Ekstrafor dikişinizi yapınız.	➢ Perde üst kenarından aşağıya 7 cm işaretleyiniz ve tersine katlayarak ütü izi yapınız. ➢ 2 cm'den içe katlayarak ütüleyiniz. ➢ Amerikan pili çalışmasında ekstrafor perdeye önce dikilir. 4–5 cm'lik perde ekstraforu kullanınız.

	➢ Üstten 1 cm aşağıya ekstraforu yerleştiriniz. ➢ Düz dikiş ile ekstraforunuzu iki kenarından dikiniz. ➢ Ekstraforunuzda önceki uygulama faaliyetlerinde yaptığınız gibi ekstraforun kenar temizliğini yaparak dikiniz.
➢ Pili işaretlemenizi yapınız. 	➢ Perdenizin ön yüzünden işaretleme yapınız çünkü dikim işleminde ön yüzünü kullanacaksınız. ➢ İşaretlemeye perde kenarından başlayarak, perde üst kenarında pili aralığı + pili payı + pili aralığı+ pili payı + pili aralığı +……. olarak işaretlemeyi tamamlayınız. ➢ (10 cm + 20 cm + 10 cm + 20 cm + 10 cm +20 cm +10 cm+….) ➢ İşaretlemeyi sonda pili payı + pili aralığı olarak bitiriniz.
➢ Pili katlamasını yapınız. 	➢ 20 cm'yi ikiye katlayarak teyelleyiniz.
➢ Ekstrafor kısmı kadar dikiniz. 	

 ➢ Resimdeki gibi katlayınız ve teyelleyiniz.	
	➢ Bütün pililere aynı işlemi uygulayınız.
 ➢ Ekstraforun alt ucundan 1–1,5 cm kadar dikiniz.	➢ Pilileri eşit olmasına dikkat ediniz.
➢ Perde halkalarını ekstrafora geçiriniz. 	➢ Dikim işleminde kullandığınız ekstraforunuzun üzerindeki uygun yerlere perde halkalarınızı takınız.

➢ Ütü yapınız.	➢ Perdenizi kumaşınıza uygun ısıda ütüleyiniz. ➢ Pilileri ütü izi yapmadan ütüleyiniz.
➢ Kalite kontrol yapınız.	➢ Kalite kontrol yapınız. ➢ Pililerinizin ölçülerinize uygunluğunu ve görünüşünü kontrol ediniz. ➢ Perdenizin ölçülerinize ve amacınıza uygunluğunu kontrol ediniz. ➢ Hatalarınız var ise gerekli düzeltmeleri yapınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak hazır ekstrafor ile pili çalışması yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışmalar için aydınlık, temiz bir ortam hazırlayınız.	➢ Düzgün ve geniş bir masa hazırlayınız.
➢ Pencere ölçünüzü alınız. ➢ Perdenizin bitmiş ölçüsünü belirleyiniz.	➢ Ölçü almak için gerekli araçlarınızı hazırlayınız. ➢ Pencere genişliğiniz cm + 10 cm = bitmiş perde ölçünüzü belirler. ➢ Örneğin 110 cm +10 cm = 120 cm bitmiş ölçünüz olacaktır. ➢ Ölçülerinizi kontrol ediniz.
➢ Kumaş hesabı yapınız. ➢ Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirleyiniz.	➢ Kumaş hesabı yapabilmek için perdelik kumaşınızı tespit ediniz (Teknik öğrenmek için yapacağınız çalışma olduğu için tül perdelik kumaş kullanabilirsiniz.). ➢ Pili ve kıvırma paylarını ekleyiniz. ➢ Hazır ekstraforunuzu istediğiniz kadar büzerek pili oluşturabilirsiniz. ➢ Genellikle bitmiş ölçü x 2 veya 3 katı olarak hesaplanır. ➢ Örneğin: 100 cm x 2 = 200 cm
➢ Pili genişliğinizi tespit ediniz. ➢ Pili sayısını tespit ediniz.	➢ Pili genişliği ve pili sayısını hesaplayamazsınız, ekstraforunuzun büzgü payı sizin pili genişliklerinizi belirleyecektir. Bu yüzden çalışması kolay pili çeşididir. Pili görünümünü ve sayısını ekstrafor dikişinizden sonra ayarlayacaksınız.
➢ Perdelik kumaşınızı kesime hazırlayınız. ➢ Ölçülerinize uygun çiziniz. 	➢ Masaya kumaşınızı yerleştiriniz. ➢ Eğrilikler var ise düzeltiniz. ➢ İplik çekilebiliyorsa iplik çekiniz. ➢ Kumaş ve desen özelliğine dikkat ediniz. ➢ Belirlediğiniz ölçüye uygun perdelik kumaşınızı kesiniz.
➢ Araç gereci hazırlayınız.	➢ Perde atölyelerinde özel detay gerektiren dikim işlemleri haricinde toplu iğne veya teyelleme işlemi yapılmamaktadır. Makine kullanım pratikliğiniz az ise toplu iğne perde görünümünü bozmadan kullanabilir, teyelleme yapabilirsiniz.

➢ Perdeyi dikime hazırlayınız.	➢ Büzgülü Perde modülünde dikim teknikleri ile ilgili verilen bilgileri hatırlayınız.
➢ Önce etek ve yan dikişleri yapınız. 	➢ Etek ucunu katlayınız (6 cm+6 cm). Dikiş payı gölge yapmaması için iki defa katlanır. ➢ Kumaşı kaymaması için iğneleyiniz (Perde atölyelerinde düz dikiş işlemleri için basit işaretlemeler ile toplu iğne ve teyel kullanmadan dikim yapılmaktadır.).
➢ Yan kenarları dikiniz. 	➢ Yan dikişleri için 4 cm+4 cm katlanarak iğneleyiniz. ➢ İki yan dikişi de aynı şekilde gölge yapmaması için 4 cm+4 cm katlayınız.
➢ Pili ekstraforunun dikişi için hazırlık yapınız.	➢ Perde üst kenarından aşağıya 7 cm işaretleyiniz. ➢ Tersine katlayarak ütü izi yapınız. ➢ Katladığınız uçtan 2 cm'den içe katlayarak ütüleyiniz (Kenarı temizlemiş olacaksınız.). ➢ Hazır ekstrafor ile pili çalışmasında amaca uygun pili ekstraforu kullanınız (4-5 cm'lik pili ekstrafor kullanmalısınız.). ➢
➢ Pili ekstraforunuzu perdelik kumaşınıza yerleştirmek için hazırlayınız. 	➢ Ekstraforun boy ölçüsüne dikkat ediniz.

➢ Ekstraforunuzu yerleştirirken üzerindeki ipliklerin uçlarını resimdeki gibi çekiniz. 	➢ Sadece ekstraforunuzu büzmenize yardımcı olacak kadar iplik çekiniz.
➢ Pili ekstraforunuzu perdelik kumaşınıza yerleştiriniz. 	➢ Üst kenardan 1 cm aşağıya ekstraforunuzu yerleştiriniz.
➢ Ekstraforunuzu diğer ekstraforlardaki gibi ucunu temizleyerek yerleştiriniz. 	➢ Katlama paylarının eşit olmasına dikkat ediniz.
➢ Pili ekstraforunuzu dikiniz. 	➢ Kumaşınıza uygun ayarda makine dikişi ile dikiniz. ➢ Ekstraforunuzun üst kısmından makine çekiniz.

➢ Ekstrafor dikişinizin bitimini, dikime başlarken yaptığınız gibi içe katlayarak temiz dikiş yapınız. 	➢ Dikişlerin düzgünlüğüne dikkat ediniz.
➢ Ekstrafor iplik ucunu çekiniz. 	➢ Ekstrafor dikişinizde dikim bitiminde büzme işlemini sağlayacak olan iplerin diğer uçlarını çekmeyi unutmayınız.
➢ Ekstraforunuzun alt kenar dikişini yapınız. 	➢ Dikişlerin düzgünlüğüne dikkat ediniz.
➢ Ekstraforunuzu büzerek pilileri oluşturunuz. 	➢ Bir uçta dışta bıraktığınız ipliklerin uçlarını diğer uçtan iplikleri çektiğiniz zaman kaymaması için düğümleyiniz.

➢ Diğer uçtaki iplikleri de çekerek düğümleyiniz. 	➢ Pili sıklığınızı ayarlayınız.
➢ Perde halkalarını ekstrafora geçiriniz. 	➢ Dikim işleminde kullandığınız ekstraforunuzun üzerindeki uygun yerlere uygun sıklıkta perde halkalarınızı takınız.
➢ Ütü yapınız.	➢ Perdenizi kumaşınıza uygun ısıda ütüleyiniz. ➢ Pililere ütü izi yapmadan ütüleyiniz.
➢ Kalite kontrol yapınız. 	➢ Pililerinizin ölçülerinize uygunluğunu ve görünüşünü kontrol ediniz. ➢ Perdenizin ölçülerinize ve amacınıza uygunluğunu kontrol ediniz. ➢ Hatalarınız varsa gerekli düzeltmeleri yapınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Kanun pili, kenarları birbirine çakışan, pili genişliği üstte kalarak perde genişliğince devam eden pili çeşididir.

2. ( ) Güzel ve düzgün görünüşlü kanun pililı perde hazırlamak için perdenin kaplayacağı yüzeyin 5 katı kumaşa ihtiyaç vardır.

3. ( ) Pili, model özelliği ya da bolluk vermek amacıyla yapılan katlama işlemidir.

4. ( ) Düz pili, tek yöne yatan pili ve tüllere ve dublesiz dekor perdelerine uygulanan pili çeşididir.

5. ( ) Hazır ekstraforlarla uygulanan pili çalışmaları çalışması ve kullanımı en zor pili çeşididir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ–2

AMAÇ

Bu öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda gerekli ortam sağlandığında pilili perde dikimi yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

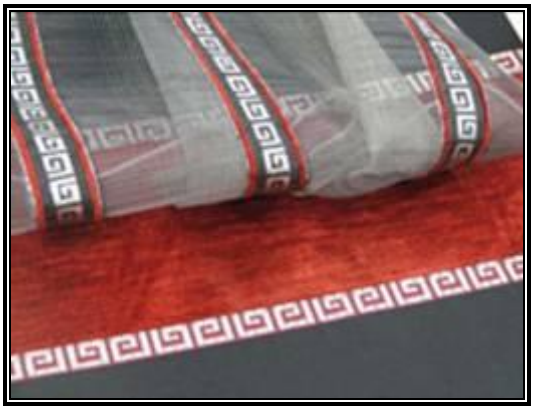
- Pilili perdelerde kullanılan kumaşları araştırınız. Katalog oluşturunuz.
- Pilili perde modellerini araştırınız.
- Pilili perde dikiminde kullanılan araç gereçleri araştırınız.
- Pilili perde dikiminde kumaş hesabı nasıl yapıldığını araştırınız.
- Pilili perde dikim tekniklerini araştırınız.
- Bilgilerinizi sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. PİLİLİ PERDE DİKİMİ

2.1. Kumaş ve Model Seçimi

Organze tüllerin çok çeşitli renk seçenekleri sunması ve polyester karışımlı olmasından dolayı kolay yıkanabilirliği onu ön plana çıkarmıştır. Tül perdelerin enleri genellikle 300 cm'dir. İthal tüllerin yaygınlaşması, 140-150 cm enindeki tüllerin kullanımını arttırmıştır. Bu endeki tüller genellikle katlamalı perdeler için uygundur. Tüller, perde raylarına veya perde borularına tül cinsine göre farklı pililerde dikilerek uygulanabilir. Amerikan, ekstrafor büzgülü, kırma ve kanun pili bunlardan bazılarıdır. Mekânımızda kullanacağımız tülün cinsine göre dikilecek pili sıklığı ve dikişi, perdenin duruşunu etkileyecek en önemli faktör olacaktır.

1-3 pili,1-2,5 pili,1-1iplik, kanun pili, boru pili, rüstik pili, Amerikan pili, üçlü pili gibi modellere ayrılır.Pilili perde sistemi ray sistemi, tirajlı ray sistemi, korniş, motorlu sistem ve uzaktan kumandalı sisteme uygundur.

Resim 2.1: Perde kumaşı örneği

Resim 2.2: Perde kumaşı örneği

Resim 2.3: Perde kumaşı örneği

Resim 2.4: Perde kumaşı örneği

Resim 2.5: Perde kumaşı örneği

Resim 2.6: Perde kumaşı örneği

2.1.1. Pilili Perde Modelleri

Resim 2.7: Pilili perde modelleri

Resim 2.8: Pilili perde modelleri

Resim 2.9: Pilili perde modelleri

Resim 2.10: Pilili perde modelleri

Resim 2.11: Pilili perde modelleri

Resim 2.12: Pilili perde modelleri

2.2. Kumaş Hesaplama

Dikim yapılacak ürünün öncelikle kumaş hesabı yapılmalıdır. Kullanılacak modele yere ve kumaş cinsine göre hesaplama değişebilir. Düz ya da model özellikli olması değişkenlik göstermesine etkendir.

2.2.1. Araç Gereç Belirleme

- Model kitapları ve dergiler
- Tahta veya çelik metre
- Perdelik kumaşlar
- Makas, toplu iğne
- Dikiş iplikleri, perde halkaları
- Dikiş makinesi
- Ütü

2.2.2. Kumaş Hesabı ve Kesim

Perde üretiminde hazırlanacak olan perdenin model özelliğine göre kumaş hesabı yapabilmek için kullanılacak olan kumaşın cinsi, kumaş en ölçüsü, perdenin kullanılacağı alanın ölçüleri hakkında bilgi sahibi olunması gerekir.

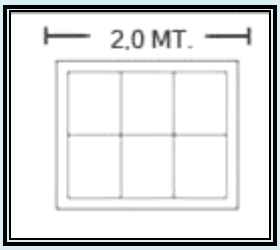
- **Kumaş Hesabı Yaparken Dikkat Edilecek Noktalar**

  - Yıkandığında çekebilecek, özellikle bitkisel dokuma kumaşlara çekme payı eklenmelidir.
  - Desenli kumaşlarda desen özelliğine göre modelde desen birleştirme varsa fazla miktarda kumaş almak gereklidir.
  - Küçük desenli kumaşlarda her bir boy perde için 30 cm fazla kumaş gereklidir.
  - Büyük desenli kumaşlarda her bir boy perde için desen büyüklüğü kadar fazla kumaş gereklidir (Pano desenler, ekoseler vb.).
  - Dokuma sırasında kenarı yapılmış veya deseni hazırlanırken boyu en olarak düşünülmüş, eteği sulu kumaşlarda hesaplama işi sadece pencere genişliği dikkate alınarak yapılmaktadır.
  - Kumaşın düzgün kesilmemiş olabileceği göz önünde tutularak hesaplama eğri payları dikkate alınarak yapılmalıdır.
  - Uygulanacak pili modeline göre pili payı hesaplanmalıdır.
  - Tül perdelerde etek ucu belirlenen ölçü kadar katlanır ve kendi üstüne bir kat daha katlanır, bu ölçü göz önünde bulundurulmalıdır çünkü tüllerde katlama payının gölge yapmaması gerekir (6 cm + 6 cm veya 5 cm + 5 cm gibi).
  - Yan kenar katlama payı 5 cm + 5 cm veya 4 cm + 4 cm'dir. Kumaş özelliğine göre dikkat edilmelidir.

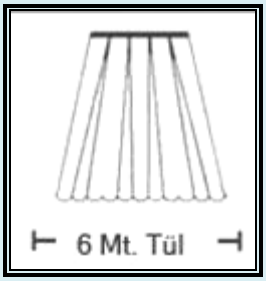
2.3. Kesim ve Dikim

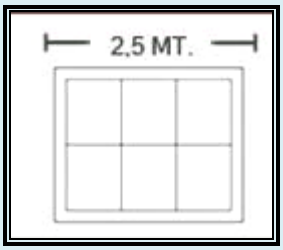
Perde üretiminde kumaş hesabının önemi kadar kesim ve dikimi de önemlidir. Kesim için kullanılacak kumaş özelliği model özelliği kullanılacak malzemeler uygun olmalıdır.

- Kanun pili hesaplamasına örnek (pili ölçüsü 1/3)

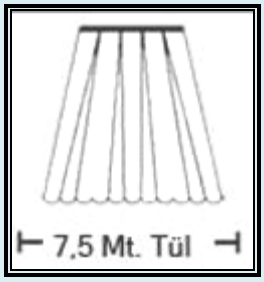

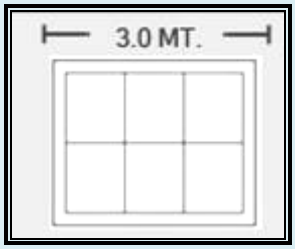
2 metre genişliğindeki bir pencere için 1/3 pili için 6 metre kumaş kullanılmalıdır.

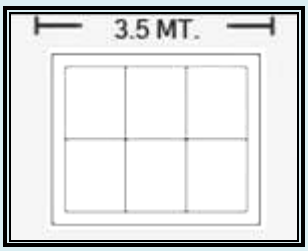

2,5 metre genişliğindeki bir pencere için 1/3 pili için 7,5 metre kumaş kullanılmalıdır.

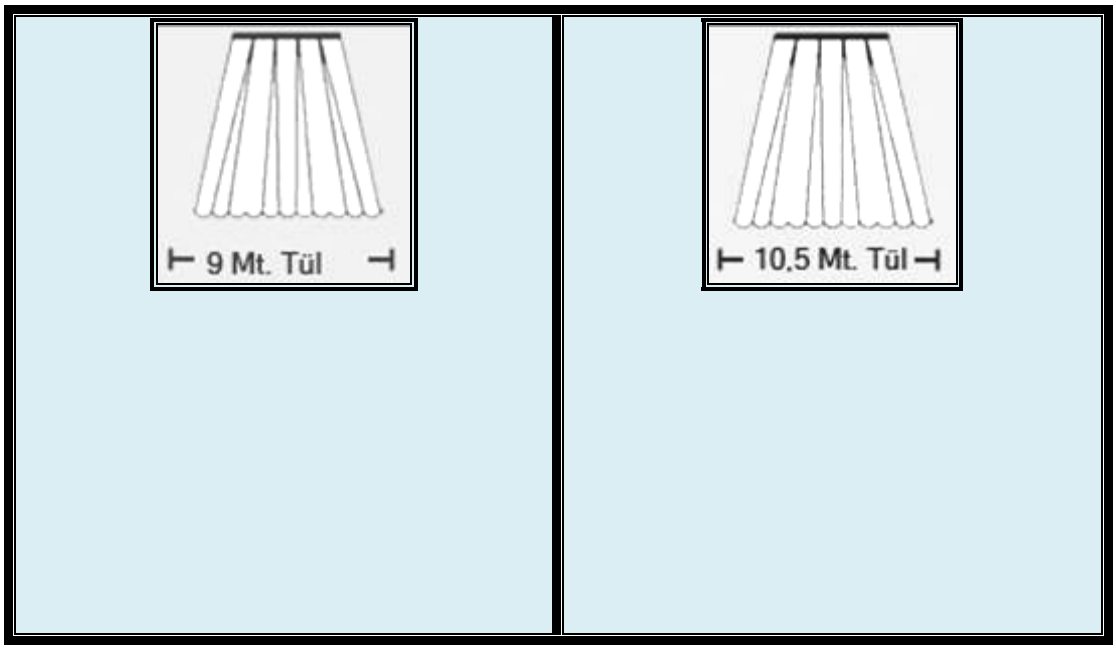

3 metre genişliğindeki bir pencere için 1/3 pili için 9 metre kumaş kullanılmalıdır.

3,5 metre genişliğindeki bir pencere için 1/3 pili için 10,5 metre kumaş kullanılmalıdır.

Şekil 2.1: Kanun pili ölçüleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını uygulayarak pilili perde dikerek kullanım alanına yerleştiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
➢ Çalışmalar için aydınlık, temiz bir ortam hazırlayınız.	➢ Düzgün ve geniş bir masa hazırlayınız.
➢ Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirleyerek kumaş hesabı yapınız.	➢ Kumaş hesabı yapabilmek için perdelik kumaşınızı tespit ediniz (Teknik öğrenmek için yapacağınız çalışma olduğu için tül perdelik kumaş kullanabilirsiniz.). ➢ Kanun pilide üç katı pili payı hesaplamanız gerektiğini unutmayınız. ➢ Bitmiş perde genişliği x 3 olarak ölçünüzü tespit etmelisiniz.
➢ Pencere ölçünüzü belirleyiniz.	➢ Pencere genişliğiniz + 10 cm = bitmiş perde ölçünüzü bu şekilde hesaplayınız.
➢ Bitmiş perde ölçünüzü belirleyiniz.	➢ Örneğin 100 +10=110 cm bitmiş ölçünüz olacak şekilde belirleyiniz.
➢ Pili genişliğinizi tespit ediniz.	➢ Pili genişliğinizi 10 cm olarak belirleyiniz. (Pili genişliği tercihe göre 4–5–6–8–10 cm olabilir.).
➢ Pili sayısını tespit ediniz.	➢ Perdenin bitmiş eni / pili genişliği = pili sayısıdır şeklinde hesaplayınız. ➢ Örneğin, 110 cm / 10 cm = 11 adet
➢ Perdelik kumaşınızı kesime hazırlayınız.	➢ Kumaşı masaya yerleştiriniz. ➢ Ölçülerinize uygun işaret kalemi ile çiziniz.
➢ Eğrilikleri düzeltiniz. 	➢ İplik çekilebiliyorsa iplik çekiniz.
➢ Perdelik kumaşınızı kesiniz. 	➢ Düz iplik takip ederek de kesebilirsiniz.

➢ Perdeyi dikime hazırlayınız.	➢ Büzgülü Perde modülünde dikim teknikleri ile ilgili verilen bilgilerinizi hatırlayınız.
➢ Önce etek ucu ve yan dikişleri yapınız. 	➢ Etek ucunu katlayınız (6 cm+6 cm). Dikiş payı gölge yapmaması için iki defa katlanır.
➢ Yan kenarları dikiniz. 	➢ Kumaşı kaymaması için iğneleyiniz (Perde atölyelerinde düz dikiş işlemleri için basit işaretlemeler ile toplu iğne ve teyel kullanmadan dikim yapılmaktadır.). ➢ Yan dikişleri için 4 cm+4 cm katlayarak kumaşa zarar vermeden iğneleyiniz. ➢ İki yan dikişi de aynı şekilde gölge yapmaması için 4 cm+4 cm katlayınız.
➢ Pili işaretlemenizi yapınız. 	➢ Perde üst kenarından aşağıya 5 cm işaretleyiniz ve tersine katlayarak ütü izi yapınız. ➢ Perdenin ters yüzünden işaretleme yapınız çünkü dikim işleminde tersini göreceksiniz. ➢ İşaretlemeye perde kenarından başlayarak perde üst kenarında pili payı + pili payı + pili aralığı + pili payı + pili payı + pili aralığı +……. olarak işaretlemeyi tamamlayınız (10 +10 cm (20 cm) + 10 cm + 20 cm + 10 cm +20 cm +10 cm+….). ➢ İşaretleme sonda pili aralığı + pili payı + pili payı olarak bitmelidir.
➢ Perde ekstraforunu yerleştiriniz.	➢ Bu uygulamada önce pili paylarını katlayarak teyelleyiniz. Kumaşınızın tersinde işlem yapmalısınız. ➢ Sert 4 cm'lik perde ekstraforunu üstten 1 cm aşağıya yerleştiriniz ve teyelleyiniz. ➢ Ekstraforunuzun alt ve üst kenarlarından makine çekiniz.
➢ Pili dikişinizi yapınız.	➢ Makine kullanımınız uygun ise pililime ve ekstrafor dikişini birlikte yapınız.

	➢ Ütü izi yaptığınız yere ekstraforunuzu yerleştiriniz.
➢ Ekstrafor dikişinize başlayınız. 	➢ Temiz bir görüntü olması için ekstraforunuzu yerleştirirken ucunu üst katlama payınızın içine gelecek şekilde yerleştiriniz.
➢ Pili dikişinizi yapınız. 	➢ Ekstraforunuzun üst kısmından dikerek dikişe başlayınız. Pili payına geldiğinizde 10 cm'yi ikiye katlayarak pili işlemine başlayınız (tek pili uygulaması gibi).
➢ Kenardan başlayarak iki pili payını kendi üzerinde katlayarak dikiniz. 	➢ Dikiş düzgünlüğüne önem veriniz.
➢ Ekstrafor dikişini yapınız.	➢ Pili aralığından sonra diğer pili payını aynı şekilde katlayınız (Pili kenarları birbiri ile çakışır.).

	
➢ Perdeniz bitene kadar hem ekstraforunuzu hem pili dişinizi birlikte yaparak devam ediniz.	➢ Pili katlamalarında ekstrafor katlamayınız. Üstten devam ediniz.
➢ Pili dikişinizi yapınız. 	➢ Pililerin eşit ve kaymamasına dikkat ediniz.
➢ İşaretlemesi yapılan pililer bitene kadar aynı işleme devam ediniz. 	➢ Dikişlerin düzgün olmasına dikkat ediniz.
➢ Pili dikişinizi yapınız. 	➢ Dikişi bitirirken de ekstraforu başlangıçtaki gibi temizleyiniz. ➢ Ekstraforunuzun alt kısmını da pililerinize dikkat ederek dikiniz.

➢ Dikim işleminde kullandığınız ekstraforunuzun üzerindeki uygun yerlere perde halkalarınızı takınız. 	➢ Aralıkların eşit olmasına dikkat ediniz.
➢ Ütü yapınız.	➢ Perdelik kumaşınızı uygun ısıda ütüleyiniz. ➢ Pililere ütü izi yapmadan ütüleyiniz.
➢ Kalite kontrol yapınız. 	➢ Pililerinizin ölçülerinize uygunluğunu ve görünüşünü kontrol ediniz. ➢ Hatalarınız var ise gerekli düzeltmeleri yapınız.
➢ Perde halkalarını kullanarak perdenizi kullanacağınız penceredeki kornişe (perde rayına) takınız. 	➢ Perdenin son görünümünü kontrol ediniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Mekânımızda kullanacağımız tülün cinsine göre dikilecek pili sıklığı ve dikişi, perdenin duruşunu etkilemez.

2. ( ) Perde üretiminde hazırlanacak olan perdenin model özelliğine göre kumaş hesabı yapabilmek için kullanılacak olan kumaşın cinsi, kumaş en ölçüsü, perdenin kullanılacağı alanın ölçüleri hakkında bilgi sahibi olmalıyız.

3. ( ) Küçük desenli kumaşlarda her bir boy perde için fazla kumaş gerekmez.

4. ( ) Desenli kumaşlarda deseni özelliğine göre modelde desen birleştirme varsa fazla miktarda kumaş almak gerekir.

5. ( ) Uygulanacak pili modeli tespit edilir, pili payının önemi yoktur.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Soru: Pencere ölçüsü 75 cm olan bir pencere için 1/3 ölçüsünde kanun pilili perde çalışınız.

Süre: 8 ders saati

İşlem Basamakları
➢ Çalışmanıza uygun ortamı hazırlayınız.
➢ Pili ölçünüzü belirleyiniz.
➢ Pili sayınızı belirleyiniz.
➢ Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirleyiniz.
➢ Kullanacağınız kumaşı hesaplayınız.
➢ Kumaşınızı kesiniz.
➢ Etek ucu ve yan dikişlerini yapınız.
➢ Üst kenarda ütü ile kıvırma işlemini yapınız.
➢ Pili işaretlemenizi yapınız.
➢ Pili ve ekstrafor dikişinizi yapınız
➢ Kalite kontrol yapınız.
➢ Perde halkalarını takınız.
➢ Uygun ısıda ütüleyiniz.
➢ Perdenizi kullanacağınız pencerenize yerleştiriniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet,** kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Çalışmanıza uygun ortamı hazırladınız mı?		
2. Pili ölçünüzü belirlediniz mi?		
3. Pili sayınızı belirlediniz mi?		
4. Kullanacağınız perdelik kumaşınızı belirlediniz mi?		
5. Kullanacağınız kumaşı hesapladınız mı?		
6. Kumaşınızı kestiniz mi?		
7. Etek ucu ve yan dikişlerini yaptınız mı?		
8. Üst kenarda ütü ile kıvırma işlemini yaptınız mı?		
9. Pili işaretlemenizi yaptınız mı?		
10. Pili ve ekstrafor dikişinizi yaptınız mı?		
11. Kalite kontrol yaptınız mı?		
12. Perde halkalarını taktınız mı?		
13. Uygun ısıda ütülediniz mi?		
14. Perdenizi kullanacağınız pencerenize yerleştirdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda **"Hayır"** şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız **"Evet"** ise bir sonraki modüle geçiniz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1'İN CEVAP ANAHTARI

1	**Doğru**
2	**Yanlış**
3	**Doğru**
4	**Doğru**
5	**Yanlış**

ÖĞRENME FAALİYETİ -2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	**Yanlış**
2	**Doğru**
3	**Yanlış**
4	**Doğru**
5	**Yanlış**

KAYNAKÇA

- GÜREL, Süeda, **Ev İdaresi**, Ankara, 1976.
- YURDEMİ, Ümran, **Dekorasyon ve Mefruşat Hazırlama**, Ankara,1992.